

Ιατρική ορολογία: Εξαγωγή και απόδοση όρων που σχετίζονται με τη νόσο της κοιλιόκκης

Δήμητρα Αντωνίου

Μεταπτυχιακή φοιτήτρια ΔΠΜΣ Μετάφρασης

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

dimitra.antoniou04@gmail.com

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Σχέδιο ορολογίας: Καταγραφή και τεκμηρίωση όρων που σχετίζονται με ένα συγκεκριμένο θεματικό πεδίο (υγεία – κοιλιοκάκη)
- Συνεργασία ΑΠΘ με τη Μονάδα Συντονισμού Ορολογίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (TermCoord)
- Ανάθεση όρων από την IATE (InterActive Terminology for Europe)
- Επέκταση της λίστας όρων με την επιλογή υποπεδίων (κλινική εικόνα – διαφορική διάγνωση)

ΒΗΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ- ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

- Περιγραφική προσέγγιση
- Συγκέντρωση όρων (λίστα IATE) και επιλογή υποπεδίων
- Δημιουργία σώματος κειμένων και επεξεργασία στο Sketchengine
- Εξαγωγή όρων
- Τεκμηρίωση όρων (συμπλήρωση απαραίτητων πεδίων σύμφωνα με τα πρότυπα της IATE)

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

- Συγκέντρωση κειμένων σχετικών με τη θεματολογία των υποπεδίων (κλινική εικόνα της νόσου, διαφορική διάγνωση)
 - απόρριψη εκλαϊκευμένων κειμένων χωρίς επιστημονική ορολογία
- Αξιοπιστία κειμένων που επιλέχθηκαν: πανεπιστημιακές μελέτες, διδακτορικές διατριβές, διπλωματικές εργασίες, εισηγήσεις σε συνέδρια

ΔΙΑΘΕΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

- NHS (U.K.), National Library of Medicine (U.S.A), Mayo Clinic
- Dorland's Medical Dictionary, Επίτομο αγγλοελληνικό λεξικό των ιατρικών όρων (Μιχαηλίδη), ηλεκτρονικό λεξικό της Πύλης ΙΑΣΠΙΣ
- Συνεργασία με ειδικούς του πεδίου για επιβεβαίωση αντιστοιχίας όρων ανάμεσα στις 2 γλώσσες και διασαφήνιση ορισμένων εννοιών

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

- non celiac gluten sensitivity (NCGS) = ευαισθησία στη γλουτένη μη κοιλιοκακικού τύπου μη οφειλόμενη στην κοιλιοκάκη ευαισθησία στη γλουτένη μη κοιλιοκακική ευαισθησία στη γλουτένη

«Είναι πλέον σαφές ότι, εκτός από την κοιλιοκάκη και την αλλεργία στο σιτάρι, υπάρχουν περιπτώσεις αντιδράσεων στη γλουτένη στις οποίες δεν μπορούν να προσδιοριστούν αλλεργικοί ή αυτοάνοσοι μηχανισμοί. Οι περιπτώσεις αυτές ορίζονται γενικά ως **μη κοιλιοκακική υπερευαισθησία στη γλουτένη** ή πιο απλά, υπερευαισθησία στη γλουτένη.»

Διαγνωστική Αθηνών, 2015. Γλουτένη Πλήρης Έλεγχος Ευαισθησίας [διαδικτυακό άρθρο]

«**Η μη οφειλόμενη στην κοιλιοκάκη ευαισθησία στη γλουτένη (NCGS)** είναι μια διαταραχή, από την οποία τα τελευταία χρόνια παραπονούνται ότι πάσχουν όλο και περισσότεροι άνθρωποι, οι οποίοι εκδηλώνουν εντερικά και εξωεντερικά συμπτώματα.»

Αγακίδης, Χ., 2014. Κοιλιοκάκη. Νεότερα δεδομένα. [pdf] Πρακτικά 6^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου ΕΦΥΚΕ.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ 2

- fibrosing alveolitis (UK) – idiopathic pulmonary fibrosis (USA) = ιδιοπαθής πνευμονική ίνωση – ινωτική κυψελιδίτιδα/ ινώδης κυψελιδίτιδα/ ινοποιός κυψελιδίτιδα

<p>«Επιπλέον, βρέθηκε αυξημένη συγκέντρωση της IL-8 στο BAL ασθενών με ινωτική κυψελιδίτιδα που σχετίζεται με σκληρόδερμα, σε σχέση με υγιείς εθελοντές, ασθενείς με σαρκοείδωση.»</p> <p>Τσούτσου, Π., 2004. Ιδιοπαθής πνευμονική ίνωση και ιντερλευκίνες στον ορό του αίματος. [pdf] Ιδρυματικό Αποθετήριο Παν/μίου Θεσσαλίας</p>	<p>«Η Ιδιοπαθής Πνευμονική Ίνωση αποτελεί μια βαθμιαία επιδεινούμενη διαταραχή των πνευμόνων, η οποία οδηγεί σε αναπνευστική ανεπάρκεια.»</p> <p>Μαντισόπουλος, Ν. Π., 2015. Παθογενετικοί μηχανισμοί δυσλειτουργίας ενδοθηλίου - Ο ρόλος της σιταξεντάνης στην πνευμονική ίνωση από μπλεομυκίνη σε ποντίκια. [διαδικτυακά] Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών</p>
<p>«Στη διαφορική διάγνωση εμπλέκεται η ινώδης κυψελιδίτις επί συστηματικής σκληρώσεως (σκληρόδερμα), από την οποία διακρίνεται (με δυσκολία) λόγω της τάσεώς της να επινεμείται τους άνω λοβούς.»</p>	<p>Μαθιουδάκης, Γ., 2012. Κρυπτογενής Ινώδης κυψελιδίτις. [διαδικτυακά] Διαθέσιμο στο: <http://respi-gam.net/node/5445></p>

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ 3

- hypertransaminasemia – transaminitis = υπερτρανσαμινασαιμία

"It has been suggested that the **hypertransaminasemia** in Celiac Disease patients may be multifactorial and a complication of prolonged existence of malabsorption, small intestinal bacterial overgrowth, [...] and enhanced absorption of toxic substances."

"**Transaminitis** is not a disease, but it can point to other issues that require treatment. High levels of fat or similar problems may be causing inflammation in the liver."

«Στα παιδιά η **υπερτρανσαμινασαιμία** μπορεί να είναι η μοναδική εκδήλωση της κοιλιοκάκης.»

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ 4

- primary biliary cirrhosis / primary biliary cholangitis = πρωτοπαθής χολική κίρρωση / πρωτοπαθής χολική χολαγγειίτιδα
- «Η πρωτοπαθής χολική χολαγγειίτιδα ονομαζόταν παλαιότερα πρωτοπαθής χολική κίρρωση, όμως ο όρος έχει πρόσφατα αλλάξει επειδή μόνο το τελικό στάδιο της νόσου περιλαμβάνει κίρρωση του ήπατος, με συνέπεια πολλοί ασθενείς που δεν γνώριζαν τη νόσο να τρομοκρατούνταν και γινόταν σύγχυση με την κίρρωση του ήπατος, μια σοβαρή και μη αναστρέψιμη κατάσταση.»

Ζαβός, Κ., 2015. Πρωτοπαθής χολική χολαγγειίτιδα (πρώην Πρωτοπαθής χολική κίρρωση). [διαδικτυακά]
Διαθέσιμο στο: < http://peptiko.gr/show_article.php?article=238&selected=4>.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ 5

- systemic sclerosis – scleroderma = συστηματική σκλήρυνση / συστηματική σκληροδερμία

«Οι σκληροδερματικές αλλοιώσεις στη Προοδευτική **Συστηματική Σκλήρυνση** μπορεί να οφείλονται στην συγκέντρωση μεγάλων ποσοτήτων κολλαγόνου στο δέρμα ή σε διαταραχή του μεταβολισμού του κολλαγόνου.»

Τέμπος, Κ., 2017. Αιτιολογία και παθογένεση συστηματικής σκληροδερμίας. [διαδικτυακά] Διαθέσιμο στο: <<https://www.e-rheumatology.gr/scientific-articles/aitiologia-kai-pathogenesi-systimatikis-sklirodermias>>

«Η **Συστηματική Σκληροδερμία (ΣΣΚ)** είναι μια χρόνια νόσος αγνώστου αιτιολογίας, η οποία χαρακτηρίζεται από προσβολή των μικρών αιμοφόρων αγγείων καθώς επίσης υπερβολική σύνθεση και άθροιση εξωκυττάριων πρωτεϊνών που έχουν σαν αποτέλεσμα την ίνωση και την απόφραξη του αυλού των αγγείων.»

Πλαστήρας, Σ., Τουμανίδης, Σ., 2012. Συστηματική Σκληροδερμία: Στην «Καρδιά» του Θέματος. [pdf] Ελληνική Καρδιολογική Επιθεώρηση. Διαθέσιμο στο: <<https://www.helleniccardiol.gr/UsersFiles/documents/previouspubs/sel%2086-99.pdf>>

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

- Ανάγκη για συστηματικότερη καταγραφή και οργάνωση διαθέσιμων πόρων για ιατρικά δεδομένα
/ Κοινοποίηση θεματικών πηγών
- Ψηφιοποίηση και επικαιροποίηση έγκυρων έντυπων πηγών ιατρικής ορολογίας στα ελληνικά
- Για τους επαγγελματίες του κλάδου της μετάφρασης:
 - Διασφάλιση της σωστής μεταφοράς των εννοιών από τη γλώσσα-πηγή στη γλώσσα-στόχο
 - Επιτάχυνση της διαδικασίας της μετάφρασης (κατάρτιση γλωσσαρίων / αξιόπιστες πηγές)

Ευχαριστώ
για την προσοχή σας